



ת"פ 30764/02/22 - מדינת ישראל נגד מוחמד סמודי

בית משפט השלום בחדרה

ת"פ 30764-02-22 מדינת ישראל נ' סמודי(אסיר)

בפני	כבוד השופט אלכס אחר
המאשימה	מדינת ישראל
נגד	ע"י ב"כ עוה"ד שירן גבע אלנקווה
הנאשם	מוחמד סמודי
	ע"י ב"כ עוה"ד דן גלעד

גזר דין

כתב האישום

הנאשם הורשע על יסוד הודאתו במסגרת הסדר טיעון בעובדות כתב אישום מתוקן בעבירות של **שימוש ברכב ללא רשות ונטישה באותו מקום**, לפי סעיף 413ג לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין), **נהיגה ללא רישיון נהיגה**, לפי סעיף 10(א) לפקודת התעבורה, התשכ"א-1961 **ונהיגה ברכב ללא ביטוח** - עבירה לפי סעיף 2 לפקודת ביטוח רכב מנועי (נוסח חדש) תש"ל - 1970.

עובדות כתב האישום המתוקן מתייחסות לרכב בו נהג והשתמש הנאשם ללא רשות בעליו ואותו נטש וזאת, על אף שמעולם לא הוציא רישיון נהיגה וללא פוליסת ביטוח המכסה את נהיגתו.

במסגרת הסדר הטיעון הסכימו הצדדים כי טרם שמיעת הטיעונים לעונש, יופה עניינו של הנאשם לשרות המבחן לצורך קבלת תסקיר בעניינו. המאשימה הודיעה כי בשלב זה עמדתה להטלת מאסר בפועל.

לאחר שהופנה הנאשם לשירות המבחן ובעודו במעקב ובתנאי מעצר בית מלא, הוא ביצע **עבירות נוספות זהות** אליהן נלוו גם **הפרעה לשוטרי במילוי תפקידו**, לפי סעיף 275 לחוק העונשין **והפרת הוראה חוקית** לפי סעיף 287(א) לחוק העונשין (ת"פ 41122-06-22). הנאשם הורשע בעבירות אלה על פי הודאתו וצירף את התיק הנ"ל, לתיק זה שבכותרת.

ע"פ כתב האישום שצורף, בהיותו בתנאי מעצר בית תחת פיקוחה של אחותו, נטל הנאשם ללא רשות את רכבה, הפר הוראה חוקית ונהג ברכב ללא רישיון וללא ביטוח. כאשר שוטר כרז לנאשם לעצור, המשיך הנאשם בנהיגתו עד שנעצר בעקבות פקק תנועה.

הנאשם היה עצור בגין תיק זה מתאריך 08.02.22 ועד 11.04.22, ונעצר שוב במסגרת התיק המצורף בתאריך 17.06.22 ועודנו עצור עד היום.

תסקיר שירות המבחן

עמוד 1



בתאריך 13.09.22 התקבל לתיק בית המשפט תסקיר ממנו עולה שהנאשם כבן 25, רווק שגר עם אמו, מתמודד עם בעיות רפואיות ונפשיות עוד מילדותו ובעברו מספר אשפוזים על רקע נפשי.

הנאשם מוכר לרשויות הרווחה, למד במסגרות לחינוך מיוחד בשל בעיותיו ונעשו ניסיונות לשלבו בתעסוקה אך הנאשם התקשה להתמיד.

הנאשם נעדר דמות משמעותית ועל כן התמודד עם קשייו בכוחות עצמו. הנאשם היה מטופל תחת מעקב בליווי אמו אולם משזו חלתה, חדלו מלהגיע למעקב ומזה כשנה שהנאשם איננו נוטל טיפול.

לנאשם 5 אחים ואחיות המנהלים אורח חיים נורמטיבי ואינם בקשר עם הנאשם.

הנאשם לקח אחריות על העבירות והסביר אותן על רקע שעמום וחוסר תעסוקה וכן לאור כך שאחיו לא מרשים לו לנהוג ברכביהם בהיעדר רישיון נהיגה. עם זאת, שירות המבחן ציין שהנאשם איננו מחובר לחומרת מעשיו ולבעייתיות שבהתנהלותו.

שירות המבחן תיאר את קשייו של הנאשם במעצר לאור מחלתו הנפשית וכן את התרשמותו שבהיעדר טיפול, יתקשה הנאשם להתמודד, לווסת את קשייו ולנהל אורח חיים נורמטיבי. לאור כך, לא המליץ שירות המבחן על ענישה שיקומית. עם זאת, נתבקש בית המשפט להורות לגורמי הטיפול בשב"ס לבחון את אפשרות שילובו של הנאשם בטיפול.

טיעוני הצדדים לעונש

מטעם הנאשם העידה אחותו של הנאשם שסיפרה כי אחיה איננו עבריין אלא אדם המתמודד עם קשיים נפשיים שהמקום הנכון עבורו הוא לא בית הכלא. בעקבות כך, הותקף הנאשם בכלא ואף ניסה לבצע ניסיון אובדני. אחותו של הנאשם ביקשה את רחמי בית המשפט וטענה שהמשפחה תדאג לנאשם ותשמור שיקבל את הטיפול התרופתי.

בטיעוניו לעונש, ב"כ המאשימה הפנה לעובדות כתבי האישום, הן כתב האישום המתוקן והן לכתב האישום שצירף הנאשם והפנה לכך שהעבירות בתיק הצירוף בוצעו בעת שהנאשם היה משוחרר בתנאים מגבילים בהם מעצר בית מלא, לאחר ששהה במעצר מאחורי סורג ובריה משך חודשיים ימים בגין התיק העיקרי. ב"כ המאשימה הפנה לערכים המוגנים ולמידת הפגיעה בהם שלדעת המאשימה היא משמעותית.

ב"כ המאשימה ביקש לקבוע שני מתחמי ענישה שונים לכל אחד מהתיקים כך שלתיק העיקרי יקבע מתחם ענישה בין 8-18 חודשי מאסר בפועל ואילו בגין התיק שצורף יקבע מתחם ענישה בין 10-20 חודשי מאסר בפועל תוך שהפנה לפסיקה.

לאחר שהפנה להתרשמות שירות המבחן בתסקיר אודות לקיחת אחריות מצומצמת, ביקש ב"כ המאשימה להטיל על הנאשם עונשי מאסר בתוך המתחמים ולקבוע שיפועלו במצטבר וזאת לצד ענישה צופה פני עתיד, פסילה וקנס.



ב"כ הנאשם הפנה לשני כתבי האישום שעניינם נהיגה ברכב ללא רשות, ללא רישיון וללא ביטוח אלא שבפעם השניה עשה זאת בניגוד להוראה חוקית שהורתה על שהייתו במעצר בית. בהתאם להלכת ג'אבר, ביקש ב"כ הנאשם לראות את האישומים כרצף עברייני אחד ולקבוע להם מתחם ענישה אחד.

ב"כ הנאשם טען שהפגיעה בערכים המוגנים איננה כה גדולה מאחר ובאחד המקרים מדובר היה בשימוש ללא רשות ברכבה של אחותו ואילו במקרה האחר מדובר ברכב של אדם זר אולם המעשים נעשו על רקע מחלתו הנפשית של הנאשם ואין המדובר באדם בעל נטיות עברייניות. כך גם, הנאשם אמנם נסע ללא רישיון ובכך סיכן את משתמשי הדרך אך לא צוין שנהג בפראות או ביצע עבירות תעבורה אחרות שסיכנו בפועל חיי אדם.

המדובר בנאשם הסובל ממחלה נפשית וכן ממגבלה שכלית ולכן, בהתאם לסעיף 40ט לחוק העונשין, יש לתת משקל לעובדות אלה גם בקביעת מתחם הענישה ולא רק במיקום הנאשם בתוך המתחם.

ב"כ הנאשם אבחן את הפסיקה אותה הגישה המאשימה וביקש לקבוע מתחם ענישה בין מספר חודשי מאסר שניתן לשאתם בעבודות שירות ועד 8 חודשי מאסר. באשר לנסיבותיו של הנאשם הפנה לגילו הצעיר, למצבו הרפואי, הפיזי והנפשי ולהשפעות שהייתו במעצר מאחורי סורג ובריח בה סובל הנאשם מהתנכלויות לאור מצבו. כך גם, יש לקחת בחשבון את עברו הנקי של הנאשם. לאור האמור, ביקש ב"כ הנאשם להסתפק בימי מעצרו.

דין והכרעה

תיקון 113 לחוק העונשין, עיגן את הבניית שיקול הדעת השיפוטי והעניק מעמד בכורה לעיקרון ההלימה, היינו קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשי העבירה, בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם ובין סוג ומידת העונש המוטל עליו. בהתאם לתיקון לחוק, על בית המשפט לקבוע את מתחם העונש ההולם למעשה העבירות שבוצע הנאשם. לשם כך יתחשב בית המשפט בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה המפורטות בסעיף 40ט' לחוק העונשין.

לכשייקבע מתחם הענישה, יקבע בית המשפט את העונש המתאים, בתוך המתחם, אשר יוטל על הנאשם וזאת בהתחשב בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה המפורטות בסעיף 40יא' לחוק.

בית המשפט רשאי לחרוג ממתחם העונש ההולם בשל שיקולי שיקום או הגנה על שלום הציבור לפי סעיפים 40ד' ו-40ה' לחוק.

קביעת מתחם העונש ההולם

המאשימה עתרה לקבוע מתחם עונש נפרד בגין כל תיק ואולם במקרה זה, לאור מבחן הקשר ההדוק שנקבע בע"פ **4910/13 ג'אבר נגד מדינת ישראל (29/10/14)** ובע"פ **2375/15 מדינת ישראל נגד נס (22/02/18)**, שוכנעתי כי ניתן לקבוע שקיים קשר הדוק בין האירועים, ומשכך ניתן להתייחס למעשים האמורים כאירוע אחד אשר עמוד 3



בגינו יש לקבוע מתחם עונש הולם אחד. העבירות נעברו בפרק זמן קצר וככל הנראה על אותו רקע.

כאמור בסעיף 40ג(א) לחוק העונשין, קביעת מתחם העונש ההולם תיעשה בהתאם לעקרון ההלימה (הוא העיקרון המנחה בענישה), תוך התחשבות בנסיבות הקשורות בביצוע העבירות, בערכים החברתיים שנפגעו כתוצאה מביצוען, במידת הפגיעה בהם ובמדיניות הענישה הנוהגת.

בת"פ 68622-03-18 כתב בית המשפט דברים נאים לענייננו על עבירות השימוש ברכב ללא רשות:

"עבירת השבל"ר והנטישה במקום אחר הינה עבירה בעלת דמיון מסוים לעבירת גניבת הרכב, אך פחות חמורה ממנה.

רכישת כלי רכב היא אחת הרכישות המשמעותיות ביותר מבחינה כלכלית עבור האזרח הממוצע. לאחר שהשקיע את מיטב חסכוניותו ברכישת רכבו, רשאי אדם לקוות כי רכבו לא ייפול טרף ביד עבריינים אשר יתנכלו לרכושו ויהפכוהו להפקר. חברה מתוקנת אינה יכולה להסכין עם מצב בו רכוש אזרחיה יהפוך להפקר...

בנוסף, נפסק לא אחת כי בשל ריבוי עבירות אלו, נושא ציבור בעלי כלי הרכב, בעלויות כספיות משמעותיות נוספות שעה שחברות הביטוח מתנות את נכונותן לבטח כלי רכב בהתקנת אמצעי מיגון שונים.

עבירות הרכוש, נוכח ריבויין, גורמות גם לפגיעה קשה באיכות החיים של הציבור הנובעת מן החשש ומן הצורך לשמור ולהגן על הרכוש בכלל ועל כלי הרכב בפרט. עבירות אלו הן עבירות אשר נפש הציבור הרחב נקעה מהן ומן ההפקר שנגרם לקניינם עד כדי פגיעה של ממש באמון הציבור, בשלטון החוק ויצירת תחושה של לית דין ולית דין...

האמור לעיל יפה בהתאמות הנדרשות גם לעבירת השבל"ר בה הורשע הנאשם הפחותה בחומרתה מעבירת גניבת הרכב"

בהתנהלותו, פגע הנאשם ברכושו של אדם זר אשר כל חטאו שעצר ליד מאפיה בעוד רכבו מונע. הנאשם ניצל את ההזדמנות, נכנס אל הרכב ונהג ללא רשות כל הדרך עד לדרום הארץ. זאת כאמור, על אף שמעולם לא הוציא רישיון נהיגה. הנאשם לא הסתפק בכך, ובעודו נתון במעצר בית, לא נרתע מהפרת המעצר והפעם לקח את רכבה של אחותו ללא רשותו, תוך שהוא איננו שועה להוראת שוטר לעצור את הרכב.

בנסיבות אלה יש כדי ללמד על הפגיעה בערכים המוגנים שהם הגנה על קניינו של האזרח ושמירה על שלטון החוק וכיבוד הוראות בית המשפט. עם זאת, אין המדובר בכניסות מתוחכמות לרכבים כי אם ניצול הזדמנויות לא מתוחכמות וכך גם באשר להפרעה לשוטר שהתבטאה בנהיגה עד לעצירה בפקק ללא שתוארה נהיגה מהירה או פרועה או סיכון חיי אדם ממשי. לאור האמור, אני קובע שהמידה בערכים המוגנים היא בינונית.

באשר לפסיקה הנוהגת בעבירות דומות, ברע"פ 4630/14 **אשראף (אשר) זידאן נ' מדינת ישראל** (16.07.14) - המערער הורשע בעבירות של שימוש ברכב ללא רשות ונטישה באותו מקום, פירוק חלקים מרכב, הפרעה לשוטר במילוי תפקידו, החזקת מכשירי פריצה והפרת הוראה חוקית. נקבע מתחם עונש שנע בין מאסר מותנה לבין 12 חודשי מאסר בפועל.

ברע"פ 9043/14 **דניאל ברששת נ' מדינת ישראל** (18.1.15) - נדחה ערעור המערער על הרשעתו בעבירות של הסגת גבול, גניבה, שימוש ברכב ללא רשות, ונהיגה ללא רישיון נהיגה וענישתו, בין היתר, ב-6 חודשי מאסר בעבודות שירות. בקביעת עונשו של המבקש נשקלה החומרה היתרה הגלומה, בעבירות הסגת הגבול והגניבה, וכן בעבירות



שימוש ברכב ללא רשות, ונהיגה ללא רישיון נהיגה, בשים לב, לכך שעניינן של עבירות אלו הוא בפגיעה בשלום הציבור וברכוש. לצד זאת, בית משפט השלום לא התעלם מגילו הצעיר של המבקש בעת ביצוע העבירות, מעברו הפלילי הנקי, מתסקיר שירות המבחן החיובי שהתקבל בעניינו של המבקש ומנטילת אחריות למעשיו.

ברע"פ 3058/18 אביב רחמילוב נ' מדינת ישראל (23.4.18) - נקבע כי מתחם העונש ההולם בנסיבות העניין ינוע בין מאסר קצר שיכול וירוצה בדרך של עבודות שירות, לבין 8 חודשי מאסר בפועל.

כשיקולים לחומרא מנה בית המשפט, בין היתר, את התרשמות שירות המבחן לפיה המבקש אינו מביע רצון לבחון את מעשיו באופן ביקורתי, היותו בעל קווי אישיות מניפולטיביים, המבקש עלול לחפש אחר הישגים כלכליים מהירים וכי הוא מתקשה להתגייס להליך טיפולי משמעותי. עוד נלקחו בחשבון שיקולי הרתעה. כשיקולים לקולא מנה, בין היתר, את העובדה כי המבקש נעדר עבר פלילי, את גילו הצעיר של המבקש, את לקיחת האחריות, התרשמות שירות המבחן לפיה המבקש בעל שאיפות לתפקוד נורמטיבי וכי ההליך הפלילי והמעצר מהווים גורם מרתיע ומציב גבולות ואת העובדה שהמבקש הביע חרטה על מעשיו.

בעפ"ג (ב"ש) 64301-05-21 אלקרינאוי נ' מדינת ישראל (13.09.21) - נדחה ערעורו של המערער שהורשע בכתב אישום מתוקן ובהסדר טיעון בשימוש ברכב ללא רשות וטען שהתכוון למכור את הרכב בשביל כסף ונדון ל-7 חודשי מאסר בפועל לאחר שנמצא לא מתאים לביצוע עבודות שירות.

בת"פ 18984-10-18 מדינת ישראל נ' אוסקר (17.11.21) - נקבע מתחם ענישה בין 10 ל-24 חודשי מאסר בפועל אולם מלבד עבירות השב"ר ונהיגה ללא רישיון, הורשע הנאשם גם בעבירה של נהיגה בקלות ראש ונהיגה בשכרות. בנסיבות אלה, ברי כי מתחם הענישה שנקבע איננו משקף לגמרי את נסיבות העבירות שבפניי.

בת"פ 37057-08-22 (20.09.22) שהוזכר על ידי הצדדים נקבע מתחם ענישה בעבירות שב"ר ונהיגה ללא רישיון ככזה שנע בין מספר חודשי מאסר בעבודות שירות ועד 10 חודשי מאסר בפועל. על הנאשם שם נגזרו 8 חודשי מאסר בפועל וזאת על אף שגם הורשע בתקיפה ובהחזקת סכין.

בנסיבות אלה, ובהתאם להוראת סעיף 40(טא)(9) שעניינה בקרבה לסייג לאחריות הפלילית וזאת בשים לב למחלה ממנה סובל הנאשם, אני קובע מתחם ענישה שנע בין מספר חודשי מאסר בפועל שניתן לשאתם בעבודות שירות ועד 12 חודשי מאסר בפועל, לצד הטלת ענישה הצופה פני עתיד, קנס ופיצוי.

נסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירה

כאמור בסעיף 40ג(ב) לחוק העונשין, על בית המשפט לשקול בעניין זה את הנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה, כפי שאלו מפורטות בסעיף 40יא לחוק העונשין.

בעניין זה, שקלתי לקולא את העובדה שהנאשם הודה במיוחס לו וצירף תיק נוסף ובכך הביא לחיסכון בזמן שיפוטי יקר וייתר את הצורך בעדותם של המתלוננים וכן את עדותם של השוטרים.

בנוסף, יש לקחת בחשבון את תקופת מעצרו של הנאשם בגין תיק זה משך 6 חודשים כאשר ידוע שימי מעצר קשים מימי מאסר, וודאי במצבו הנפשי של הנאשם כפי שגם תואר בהרחבה בתסקיר שירות המבחן.

עוד לקולא, זוהי הרשעתו הראשונה של הנאשם ואין לחובתו הרשעות קודמות.

בעת קביעת העונש המתאים, בתוך מתחם הענישה יש לקחת בחשבון ולבדוק האם במקרה הקונקרטי הטלת מאסר בפועל מאחורי סורג ובריח, גם אם מדובר בתקופה קצרה, יהיה בה כדי לקבוע שהנזק עולה על התועלת, בייחוד כאשר עסקינן בנאשמים נעדרי דפוס עברייני מובהק. דו"ח הוועדה הציבורית לבחינת מדיניות הענישה והטיפול בעבריינים



("ועדת דורנר"), התייחס לעניין זה ומסקנתו מצדיקה בחינה מחודשת של שיקולי הענישה.

בענייננו, הנאשם סובל מתחלואה נפשית, נעדר עבר פלילי אשר הטלת מאסר עליו, בשים לב למתואר במהלך תקופת מעצרו, יפגע בו באופן בלתי מתון כאשר סבורני שיש טעם בדברי אחות הנאשם שבית הכלא איננו המקום המתאים לנאשם וכי נזקק הוא לטיפול.

הנאשם איננו בעל דפוס עברייני ואינני סבור שיש מקום להטיל עליו עונש מאסר מאחורי סורג ובריוח בו ייחשף לסביבה עבריינית, מעבר לתקופה בה שהה במעצר.

עם זאת, כן אטיל על הנאשם ענישה צופה פני עתיד כך שכל שהנאשם לא יוכל לשקם עצמו ולטפל בעצמו ויחזור לבצע עבירות, הרי שקיימת אפשרות שימצא עצמו בכל זאת מאחורי סורג ובריוח. כפי שנאמר בע"פ 4152/13 **הראל ישראלי נ' מדינת ישראל** (13.8.14) על מערער בעל עבר פלילי עשיר:

"יוזכר כי המערער נמצא כשיר לעמוד לדין, על אף תחלואותיו הנפשיות והאישיותיות שתוארו. אף אם יכולתו של המערער לשלוט על מעשיו באירוע השני הייתה מוגבלת - הרי שנקבע כי היא קיימת. אכן, מדובר בנסיבות מורכבות המעלות שאלות באשר לענישת מורשעים הסובלים מהפרעות נפשיות שונות. ואולם, שיקול ההרתעה האישית אינו שיקול הענישה היחיד. לצידו עולה, וביתר שאת במקרה הנדון, שיקול של מניעת סיכון לשלומם ובטחונם של הציבור... אף אם יש להצטרף על כך שהמדינה, משיקולי תקציב ומשיקולים אחרים, אינה מטפלת באופן מלא באנשים הסובלים מתחלואות נפשיות כגון המערער - הצורך להגן על הציבור ממעשים מעין אלו עודנו קיים ומהווה שיקול ממשי וחשוב בענישה. עוד יצוין כי בעניינו הקונקרטי של המערער נערכו ניסיונות רבים ומגוונים של גורמי בריאות הנפש לסייע לו, אך הוא גילה קושי בשמירה על עקביות והתמדה בטיפולים וניתק עימם קשר. פתרון של טיפול עדיף כמובן, אך בהעדר אלטרנטיבה נגישה ומספקת - אין מנוס מלהטיל עונש מאסר למספר שנים".

בשים לב לשיקולים האמורים, בהתחשב בתקופת מעצרו של הנאשם, גילו ועברו הפלילי, החלטתי לקבוע את עונשו של הנאשם ברף התחתון של מתחם העונש ההולם.

משכך ולאור האמור לעיל, אני מטיל בזאת על הנאשם את העונשים הבאים:

1. מאסר בפועל למשך 6 חודשים, בניכוי ימי מעצרו בגין שני התיקים הנ"ל.
2. מאסר על תנאי של 5 חודשים למשך 3 שנים, והתנאי הוא שהנאשם לא יעבור בפרק זמן זה, לאחר שחרורו מריצוי תום מאסרו בגין גזר דין זה, על עבירת שימוש ברכב ללא רשות לפי סעיף 413ג לחוק העונשין התשל"ז -



1977 ויורשע בה, או עבירה של נהיגה ללא רישיון נהיגה בידי מי שאינו מורשה כלל לנהיגה ו/או נהיגה בזמן פסילה, עבירות לפי סעיפים 10(א) ו/או 67 לפקודת התעבורה.

3. מאסר על תנאי של 2 חודשים למשך 3 שנים והתנאי הוא שהנאשם לא יעבור בפרק זמן זה, לאחר שחרורו מריצוי תום מאסרו בגין גזר דין זה, על עבירת הפרת הוראה חוקית או עבירה של הפרעה לשוטרי במילוי תפקידו ויורשע בה.

4. פסילה בפועל למשך 12 חודשים. מאחר ומדובר בנאשם שאינו מורשה לנהיגה כלל המזכירות תנפיק לנאשם אישור הפקדה נכון להיום וזאת ללא צורך בהפקדת רישיון ו/או תצהיר.

5. אני פוסל את הנאשם מלקבל או מלהחזיק רישיון נהיגה לתקופה של 6 חודשים על תנאי למשך 3 שנים והתנאי הוא שהנאשם לא יעבור אותן עבירות שעליהן הורשע או אחת העבירות המפורטות בתוספת הראשונה או בתוספת השנייה לפקודת התעבורה [נוסח חדש], תשכ"א - 1961 ויורשע בגינה.

בנסיבות העניין איני מטיל על הנאשם קנס כספי.

גזר דין זה מהווה פקודת מאסר.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בחיפה בתוך 45 ימים.

ניתן היום, כ"ד תשרי תשפ"ג, 19 אוקטובר 2022, בנוכחות הצדדים.